

BACKGROUND REPORT

PRAGUEPRAŽSKÝ
STUDENTSTUDENTSKÝ
SUMMIT

UNSC

Factsheet: Mírové mise OSN

Factsheet: Mírové mise OSN

1 Úvod

Mírové mise jsou velmi důležitou a specifickou aktivitou Spojených národů a pro veřejnost viditelným nástrojem k nastolení a zachování míru. Jedná se o společnou možnost všech členských států pomoci a zasáhnout v dané oblasti. Aby si ale OSN zachovala svou legitimitu a nestala se jen vojenskou organizací umožňující zasahovat v zájmu některých zemí do vnitřních záležitostí jiných, jsou zde jistá specifika v podmínkách, pravomocích a povinnostech při zakládání a vedení mírových operací OSN. Následující dokument se věnuje představení smyslu a chodu takové mise, ustanovujícím a kontrolním mechanismům a misijní historii i současnosti.

2 Mise OSN

Mírové mise OSN jsou zřizovány na základě rezolucí vydaných Radou bezpečnosti¹ (v minulosti také Valným shromážděním OSN). Právní zakotvení mírových operací je na pomezí kapitoly VI) *Pokojné řešení sporů* a VII) *Akce při ohrožení míru, porušení míru a činech útočných* Charty OSN.

Při tvorbě Charty OSN její autoři předpokládali shodu v jednání vítězných států druhé světové války (a zároveň stálých členů Rady bezpečnosti s právem veta). K tomu ale především během studené války mnohdy nedocházelo a jednání bývala z ideologických důvodů zcela zablokovaná. Z tohoto důvodu přejímalo některé činnosti Rady bezpečnosti v daném období Valné shromáždění.² Následně vznikaly mírové neboli peacekeepingové mise, jež jsou někdy označovány jako *mise podle kapitoly VI a 1/2* nebo *mise podle kapitoly VI a 1/2+*.³

Pro ustanovení mise je již zmíněný souhlas Rady bezpečnosti jednou ze dvou podmínek. Druhou základní podmínkou je souhlas států, na jejichž území bude mise probíhat. Každá mise musí mít jasně vymezené území působnosti, financování a především mandát. Ten udává její pravomoci, povinnosti a také dobu působnosti. Stanovení mandátu je zásadním bodem, neboť právě ten nejvíce ovlivňuje výslednou efektivitu mise. Pokud je stanoven slabý mandát s velmi úzkými pravomocemi, dochází k situacím, kdy účastníci mise nemají pravomoc zasáhnout, a plnit tak svůj účel nebo reagovat na nově nastalé situace. Naopak příliš široký a volný mandát může vzbuzovat negativní pozornost dalších zemí a nepřímo směřuje ke kritice fungování OSN coby příliš intervenční organizace. Podle vývoje konfliktu může Rada bezpečnosti vydat novou rezoluci, která upraví mandát dané mise dle současných požadavků. Velení mise se ujímá generální tajemník, často však přes svého zástupce.⁴

Zároveň má Rada bezpečnosti k dispozici i pomocný orgán Vojenský štábní výbor, jenž byl zřízen podle článku 47 Charty OSN. Skládá se z náčelníků štábních výborů stálých členů UNSC nebo jejich zástupců. Na pozvání výboru se zasedání může účastnit i jiný člen OSN. Zodpovídá za strategické řízení ozbrojených sil poskytnutých UNSC.⁵

¹Forming a new operation [online]. UN [cit. 19. 7. 2013] Dostupné na: <http://www.un.org/en/peacekeeping/operations/newoperation.shtml>.

²PTÁČNÍK, Jan. Mírové operace OSN a jejich právní zakotvení [online]. E-polis.cz, 25. únor 2010. [cit. 2013-07-16]. Dostupné na: <http://www.e-polis.cz/mezinarodni-bezpecnost/450-mirove-operace-osn-a-jejich-pravni-zakotveni.html>. ISSN 1801-1438.

³POTŮČEK, Jan. Mírové mise OSN [seminární práce] Plzeň, Západočeská univerzita v Plzni, Právnická fakulta, 2006.

⁴Mír a bezpečnost [online]. *Informační centrum OSN v Praze*. [cit. 25. 7. 2013].

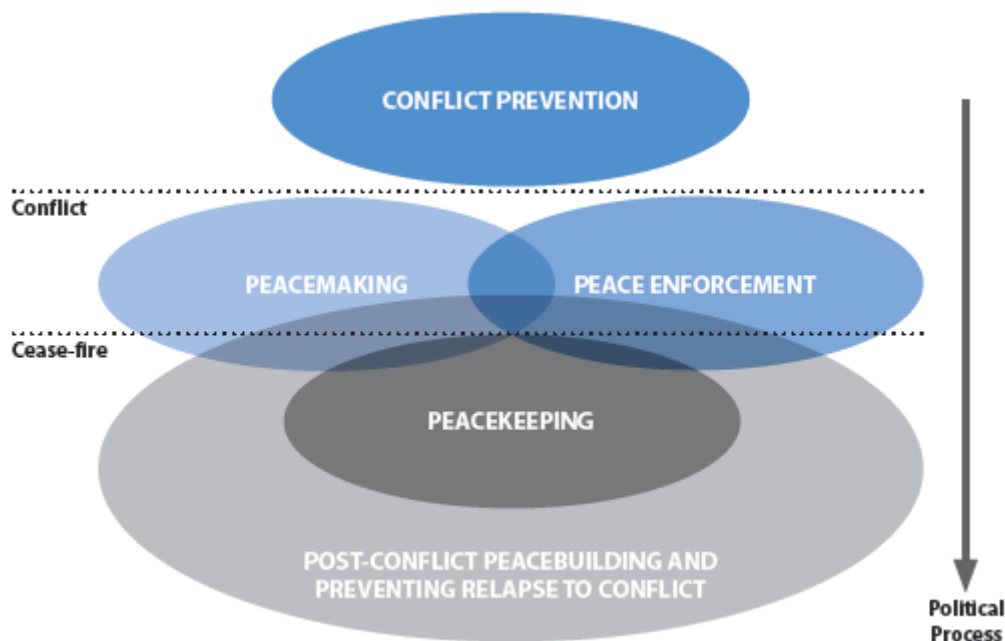
⁵Charta OSN. Kapitola VII) Akce při ohrožení míru, porušení míru a činech útočných, článek 47.

2.1 Typy misí⁶

Mise můžeme rozdělit na tři základní typy – *peacemakingové*, *peacekeepingové* a *peacebuildingové*. Těmto typům by navíc měla předcházet *preventivní diplomacie*, která má za cíl zabránit samotnému vzniku konfliktu. Zároveň lze vyčlenit ještě mise typu *peace enforcement*. Tyto termíny nejsou používány pouze pro mise OSN a nemají všeobecně platnou definici. Chápání těchto výrazů v rámci OSN bylo sepsáno v Agendě pro mír⁷, jež byla vydána v roce 1992 tehdejším generálním tajemníkem Boutrousem Boutrus-Ghálím a o tři roky později rozšířena.

Pro různé části vývoje konfliktu je vhodné použití jiného druhu mise, jejich časové zařazení je vidět na grafu⁸ níže.

Obrázek 1: Graf použití misí podle vývojové fáze konfliktu.

Preventivní diplomacie

Definice preventivní diplomacie je v Agendě pro mír charakterizována jako „(...) akce, která brání vzniku sporů mezi stranami, brání eskalaci současných sporů do konfliktů a omezuje jejich rozšíření, pokud se již objeví.“⁹

V praxi může preventivní diplomacie znamenat například ustanovení demilitarizované zóny nebo rozmís-tění ozbrojených sil. Jediným příkladem preventivní diplomacie OSN se stala mise UNPREDEP¹⁰ v Makedonii

⁶KRŠKOVÁ, Marie. Komparace činnosti mezinárodních organizací při urovnávání konfliktů na Jižním Kavkaze [magisterská práce], Brno : Masarykova univerzita Fakulta sociálních studií, 2008.

⁷BOUTROS-GHALI, Boutros. An Agenda for Peace, preventive diplomacy, peacemaking, and peacekeeping, UN. 1992. Dostupné na: <http://www.un.org/documents/ga/docs/50/plenary/a50-60.htm>.

⁸United Nation Peacekeeping Operations: Principles and Guidelines, *United Nations*, 2008. Dostupné na: http://pbpu.unlb.org/pbps/library/capstone_doctrine_eNg.pdf.

⁹Volný překlad dle „Preventive diplomacy is action to prevent disputes from arising between parties, to prevent existing disputes from escalating into conflicts and to limit the spread of the latter when they occur.“ In An Agenda for Peace, čl. 20.

¹⁰United Nations Preventive Deployment Force.

(1995 – 1999), kde se tento princip osvědčil. Preventivní diplomacie má částečně společné znaky s tradičním peacekeepingem.

Peacemaking

Agenda pro mír definuje peacemaking jako „(...) akci, která má přimět znepřátelené strany k dohodě, a to v zásadě takovými mírovými prostředky, které jsou předpokládány v kapitole VI Charty OSN.“¹¹ Náplň peacemakingu lze shrnout jako aktivní ukončení konfliktu. V rámci takových operací lze odzbrojovat, rozmísťovat preventivní jednotky a podporovat diplomatická jednání.

Peacekeeping

Agenda pro mír definuje peacekeeping jako „(...) rozmístění pracovníků OSN přímo v poli se souhlasem dotčených stran, běžně zahrnující vojenský a/nebo policejní personál a často i civilní personál. Peacekeeping je technika, která rozšiřuje možnosti jak pro prevenci konfliktů, tak pro vytváření míru.“¹² V Chartě OSN není peacekeeping přímo zmíněn a ustanoven, jak je níže vysvětleno v Kapitole 2. Peacekeepingové neboli mírové mise, kterými se primárně zabývá tento dokument, mají za náplň sledování situace, monitorování dohod a udržování míru. Personál je obvykle složen z civilních pozorovatelů a vojáků, jež jsou jen lehce vyzbrojeni.

Peacebuilding¹³

Agenda pro mír definuje peacebuilding jako „(...)akci k rozpoznání a podpoře struktur, které směřují k posílení a upevnění míru za účelem zabránění opakování konfliktu.“¹⁴ Úkolem peacebuildingu je obnovení země a institucí důležitých pro její fungování a stabilizaci. Jezná se o kroky k ekonomickému posílení země, snižování sociálních problémů a dalšímu rozvoji a stabilitě, jež zabrání opětovnému rozpoutání konfliktu. Peacebuildingové mise sledují dodržování lidských práv, kontrolují držení lehkých zbraní, pomáhají při volbách a snaží se o posílení policie a soudní moci.

Peace enforcement

Peace enforcement je typ mise, který, na rozdíl od předchozích druhů, není definován v Agendě pro mír. Jedná se o akce vynucení míru, uskutečňování je ale náročné po finanční a personální stránce. V případech těchto misí je jejich vykonáním pověřen jiný stát a nikoliv přímo OSN. Jako případ lze uvést misi na Korejském poloostrově v roce 1950. Další možností využití peace enforcement je přenesení mise na jinou organizaci, například na Severoatlantickou alianci, která takto zasahovala v 90. letech v Bosně a Hercegovině.

2.2 Financování a lidské zdroje

Každá mise musí mít každoročně stanovený přesný rozpočet. Na financování se podílejí všichni členové OSN podle článku 17 Charty OSN. Základní principy financování mírových operací jsou zmíněny a upravovány rezolucemi Valného shromáždění, které obstarává fond, z něhož se čerpají finance na vedení misí OSN. Kromě financování je třeba zajistit i personální naplnění mise. OSN nemají vlastní vojenské síly, a tudíž je třeba na každou misi složit jednotky z vojenského personálu dobrovolně poskytnutého členskými státy.

¹¹Operation Volný překlad dle „Peacemaking is action to bring hostile parties to agreement, essentially through such peaceful means as those foreseen in Chapter VI of the Charter of the United Nations.“ In An Agenda for Peace, čl. 20.

¹²Volný překlad dle “Peace-keeping is the deployment of a United Nations presence in the field, hitherto with the consent of all the parties concerned, normally involving United Nations military and/or police personnel and frequently civilians as well. Peace-keeping is a technique that expands the possibilities for both the prevention of conflict and the making of peace.” In An Agenda for Peace, čl. 20.

¹³peacebuildingových misí dostupná na: < <http://www.un.org/Depts/Cartographic/map/dpko/DPA.pdf>.

¹⁴Volný překlad dle „The present report in addition will address the critically related concept of post-conflict peace-building - action to identify and support structures which will tend to strengthen and solidify peace in order to avoid a relapse into conflict.“ In An Agenda for Peace, čl. 21.

Účastníci misí zůstávají pod právní ochranou své země a nechávají si i svou uniformu, ke které připojí pouze modrý baret, popřípadě helmu OSN.¹⁵

3 Dokončené mise OSN a jejich vývoj

Počátek misí OSN je v roce 1948, kdy byla ustanovena první pozorovatelská mise UN Truce Supervision Organization (UNTSO)¹⁶, která měla dohlédnout na sepsání mírových dohod mezi Izraelem a arabskými zeměmi. Tato mise dodnes existuje a sleduje situaci na Blízkém východě. Rok po ní následovala taktéž stále aktivní mise UN Military Observer Group in India and Pakistan (UNMOGIP)¹⁷. Roku 1950 byla vyslána pod vedením USA mise na Korejský poloostrov. První klasickou misí byla v roce 1956 mise UNEF I reagující na Suezskou krizi. Podle této mise se začaly rýsovat pravidla a znaky budoucích misí.

Celkem bylo k 30. dubnu 2013 vysláno 68 misí, z nichž 15 misí (a UNAMA) je stále aktivních, a jsou popsány v Kapitole 4.¹⁸

3.1 Vývoj mírových misí¹⁹

První generace – tradiční peacekeeping Tradiční peacekeepingové mise první generace byly určeny pro řešení mezistátních konfliktů a trvaly do 90. let 20. století. Jejich vysílání v následujícím období neskončilo úplně, ale bylo z velké části nahrazeno širšími misemi druhé generace. Tradiční mise byly a jsou vedeny zásadami, jež vycházely z mise UNEF I. Šlo především o schválení Radou bezpečnosti, souhlas zúčastněných stran, nestrannost, minimální užití přímé vojenské síly a rychlé ukončení ozbrojeného konfliktu. Na jejich úspěšnost mělo často značný vliv politické klima v Radě bezpečnosti.

Druhá generace – širší (wider) peacekeeping

Nová generace mírových misí reagovala na změnu povahy tehdejších konfliktů, které byly v průběhu 90. let spíše etnické a vnitrostátní. Příkladem může být Rwanda či bývalá Jugoslávie. Mise druhé generace mohou být nasazovány už v průběhu ozbrojeného konfliktu a jejich mandát je upravován podle potřeby. Hojně spolupracují s jinými organizacemi a institucemi především humanitárního zaměření. Tyto mise nebyly obecně tak úspěšné, poněvadž často měly vytyčené mnohem vyšší cíle, než jakých mohly reálně dosáhnout, či jim scházely dostatek finančních prostředků. Nezanedbatelným faktorem je také změna složení vysílaných jednotek, které stále více poskytovaly méně rozvinuté státy s hůře vycvičenými armádami.²⁰

Třetí generace – operace na udržení míru (Peace Support Operation)

V posledním období zaznamenáváme nárůst počtu mírových misí vyžadujících širší mandát než by odpovídal druhé generaci. Rozsah peacekeepingu se rozšiřuje na jiné aktivity než jen pozorování, jak tomu bylo v počátcích těchto misí. Je zde umožněno přímého použití vojenské síly, čímž mise této generace spadají spíše pod kapitolu VII Charty OSN. Za příklad lze uvést misi ISAF v Afghánistánu nebo KFOR v Kosovu.

¹⁵Kdo velí operacím OSN? [online]. *Informační centrum OSN v Praze* [cit. 20.7 2013]. Dostupné na: <http://www.osn.cz/mir-a-bezpecnost/?kap=17&subkap=22>.

¹⁶Více informací na: <http://www.un.org/en/peacekeeping/missions/untso/>.

¹⁷Více informací na: <http://www.un.org/en/peacekeeping/missions/unmogip/>.

¹⁸Peacekeeping fact sheet [online]. *United Nation Peacekeeping* 30. 4. 2013 [cit. 19. 7. 2013]. Dostupné na: <http://www.un.org/en/peacekeeping/resources/statistics/factsheet.shtml>.

¹⁹PTÁČNÍK, Jan. Mírové operace OSN a jejich právní zakotvení [online]. *E-polis.cz*, 25. únor 2010. [cit. 2013-07-16]. Dostupné na <http://www.e-polis.cz/mezinarodni-bezpecnost/450-mirove-operace-osn-a-jejich-pravni-zakotveni.html>. ISSN 1801-1438. KRŠKOVÁ, Marie. Komparace činnosti mezinárodních organizací při urovnávání konfliktů na Jižním Kavkaze [magisterská práce], Brno : Masarykova univerzita Fakulta sociálních studií, 2008.

²⁰KRŠKOVÁ, Marie. Komparace činnosti mezinárodních organizací při urovnávání konfliktů na Jižním Kavkaze [magisterská práce], Brno : Masarykova univerzita Fakulta sociálních studií, 2008.

3.2 Dokončené mise OSN²¹

Krátký přehled nejvýznamnějších a největších mírových misí, jejichž mandát již vypršel.

ONUC²²

Republika Kongo, 1960-1964

Mise *United Nation Operation in the Congo* (ONUC) byla spojena s dekolonizací Afriky a s odchodem belgických sil z Konga. Cílem mise bylo držet kontrolu nad odchodem Belgičanů, pomoci nově vznikajícímu státu udržet si svou nezávislost, pomoci vybudovat struktury pro řízení státu a zabránit rozpoutání občanské války. Mise ONUC ustanovená rezolucí č. 143 Rady bezpečnosti OSN²³ byla první misí v Africe, a stalo se tak na základě žádosti zdejší vlády. Během mise ONUC zemřelo 250 vojáků, což je zatím nejvíce při misi OSN. Po skončení mise ONUC následovala mise MONUC, která byla později přejmenována na MONUSCO trvající dodnes.

UNEF I. a II.

Egypt a Izrael, 1956-1967, 1973-1979

Mise *United Nations Emergency Force I a II* jsou reakcemi na arabsko-izraelské války a typickou ukázkou zablokované Rady bezpečnosti. Vzhledem k tomu, že rezoluce vysílající tyto mise by byly v UNSC vetovány a vydalo je Valné shromáždění. První mise UNEF I byla vyslána po egyptském znárodnění Suezského průplavu a rozpoutání konfliktu mezi Egyptem na jedné straně a Izraelem, Francií a Velkou Británií na straně druhé. Jednotky mise UNEF I. byly rozmístěny roku 1956 na Sinajském poloostrově. Jednotky mise UNEF II.²⁴ pak byly v roce 1979 reakcí na Jomkipurskou válku.

ONUCA

Střední Amerika, 1989 – 1992

Zkratka pozorovatelské mise vychází ze španělského názvu „Observadores de las Naciones Unidas en Centroamerica“ (United Nations Observer Group in Central America). Mise byla do Střední Ameriky vyslána na základě rezoluce č. 644 UNSC²⁵ po nikaragujské občanské válce. Rozsah působení zahrnoval Kostariku, Salvador, Guatemalu, Honduras a Nikaraguu. Úkolem mise bylo kontrolovat dodržení bodů stanovených ve smlouvě Esquipulas II. Zmíněné státy se v tomto dokumentu zavazovaly nepodporovat povstalecká hnutí a nepoužívat k útokům na některé země síly či území jiného státu. Později byl mandát mise rozšířen o ozbrojené jednotky, monitorování příměří a podporu demobilizace.²⁶

UNPROFOR²⁷

Bývalá Jugoslávie, 1992-1995

Tato mise byla ustanovena na území bývalé Jugoslávie, aby nastolila mír, ochránila obyvatelstvo a demilitarizovala území Chorvatska a později i Bosny a Hercegoviny. V roce 1995 nastupují na místo *United Nations Protection Force* tři nové mise působící každá v jiné části území. Pro Chorvatsko byla ustanovena

²¹Past Peacekeeping operation. [online] United Nations [cit. 20. 7. 2013]. Dostupné na <http://www.un.org/en/peacekeeping/operations/past.shtml>.

²²BUREČ, Oldřich. Mírové operace OSN: Kongo – nejkrvavější mise, *Infoservis.net* [online], 18. 12. 2002 [cit. 21. 7. 2013]. Dostupné na <http://www.infoservis.net/art.php?id=1040228056>.

²³Rezoluce 143, dostupná na: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/143%281960%29. Rada bezpečnosti – dále jen UNSC.

²⁴Více informací o UNEF II na: <http://www.un.org/Depts/DPKO/Missions/unefii.htm>.

²⁵Rezoluce č. 644 (1989), dostupná na: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/RESOLUTION/GEN/NR0/557/81/IMG/NR055781.pdf?OpenElement>.

²⁶Více informací o ONUCA na: <http://www.un.org/Depts/DPKO/Missions/onuca.htm>.

²⁷Více informací o UNPROFOR na: http://www.un.org/en/peacekeeping/missions/past/unprof_p.htm.

mise UNCRO²⁸, v Bosně a Hercegovině působila UNPROFOR²⁹ a v Makedonii byla mise UNPREDEP³⁰. Úkolem poslední zmíněné mise bylo navíc kontrolovat hranice s Makedonií a zabránit dalšímu rozšíření konfliktu.

UNAMIR

Rwanda, 1993-1996

Rwandský etnický konflikt mezi Hutuy a Tutsii trval v menší míře již od získání rwandské nezávislosti roku 1962. Naplno se rozhořel po neobjasněném pádu letadla s prezidenty Rwandy a Burundi. Masové vyvraždění Tutsiů a hututské opozice vedl kmen Hutuů. V oblasti měla v době vypuknutí občanské války, jež přerostla v genocidu, mandát mise UNAMIR (United Nations Assistance Mission for Rwanda), ta byla však slabá a nemohla do bojů nikterak zasáhnout. Když místní hututští ozbrojenci zaútočili i na jednotky OSN, většina zemí své muže a ženy stáhla z oblasti. Když dosáhla genocida svého vrcholu, bylo v zemi jen minimum vojáků OSN, kteří byli téměř bezmocní. Reakce Rady bezpečnosti nepřicházela, za což je OSN do dnes důrazně kritizována. Neschopnost reagovat byla údajně způsobena nedostatkem informací. Mise UNAMIR byla zřízena rezolucí č. 872³¹ a měla za úkol zajistit vyjednání míru a spolupráce mezi hututskou vládou a tutsijskými povstalci. Současně s UNAMIR působila především v pohraničí Rwandy a Ugandy pozorovatelská mise UNOMUR, ta měla kontrolovat hranice především kvůli převozu zbraní a zabránit přílivu vojáků či povstaleckých jednotek z Ugandy.

4 Aktivní mise OSN

V současné době probíhá ve světě 15 mírových operací a jedna speciální politická mise UNAMA v Afghánistánu.³² Celkem 7 ze současných 15 misí působí v Africe, jak lze vyčíst z následující tabulky:³³

²⁸United Nations Confidence Restoration Operation.

²⁹United Nations Protection Force.

³⁰United Nations Preventive Deployment Force.

³¹Rezoluce č.872 (1993) dostupná na: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N93/540/63/PDF/N9354063.pdf?OpenElement>.

³²Current peacekeeping operations [online]. *United Nation Peacekeeping* [cit. 19. 7. 2013] Dostupné na: <http://www.un.org/en/peacekeeping/operations/current.shtml>.

³³Mapa současných misí OSN, dostupná na: <http://www.un.org/Depts/Cartographic/map/dpko/PKO.pdf>.

zkratka	území působnosti	rok vyslání	název mise
UNTSO	Blízký východ	1948	UN Truce Supervision Organization
UNMOGIP	Indie a Pákistán	1949	UN Military Observer Group in India and Pakistan
UNFICYP	Kypr	1964	UN Peacekeeping Force in Cyprus
UNDOF	Syrie - Golanské výšiny	1974	UN Disengagement Observer Force
UNIFIL	Libanon	1978	UN Interim Force in Lebanon
MINURSO	Západní Sahara	1991	UN Mission for Referendum in Western Sahara
UNMIK	Kosovo	1999	UN Interim Administration Mission in Kosovo
UNMIL	Liberie	2003	UN Mission in Liberia
MINUSTAH	Haiti	2004	UN Stabilization Mission in Haiti
UNOCI	Pobřeží Slonoviny	2004	UN Operation in Côte d'Ivoire
UNAMID	Darfúr	2007	African Union-United Nations Hybrid Operation in Darfur
MONUSCO	Demokratická republika Kongo	2010	UN Organization Stabilization Mission in the Democratic Republic of the Congo
UNISFA	Abyei	2011	UN Interim Security Force for Abyei
UNMISS	Jižní Súdán	2011	UN Mission in the Republic of South Sudan
MINUSMA	Mali	2013	UN Multidimensional Integrated Stabilization Mission in Mali

UNTSO

Nejstarší pozorovací mise OSN byla vyslána do oblasti Blízkého východu v roce 1948 rezolucí č. 50 Rady bezpečnosti.³⁴ Jejím cílem bylo sledovat situaci v Palestině, o rok později byla rozšířena rezolucí č. 73³⁵, která jí zmocnila k zajišťování mírových jednání mezi Izraelem a okolními arabskými státy. V průběhu času se následkem arabsko-izraelských válek charakter mise mnohokrát proměnil. Dnes mise kontroluje situaci v regionu³⁶ a spolupracuje s dalšími zde působícími misemi.³⁷

UNMOGIP³⁸

Mise UNMOGIP je mířena na oblast Kašmíru, jež je spornou hranicí mezi Indií a Pákistánem od vyhlášení nezávislosti těchto zemí. Své nároky na území zde uplatňuje také Čína. Oblast je zmítána teroristickými skupinami, které sem pronikají především z Pákistánu a Afghánistánu. Mise byla do oblasti vyslána na počátku roku 1949 a připojila se k již zde působící Komisi pro Indii a Pákistán (UNCIP). Mandát Komise zde byl rozšířen rezolucí UNSC č. 47.³⁹

³⁴Rezoluce č. 50 (1948), dostupná na: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/50%281948%29.

³⁵Rezoluce č. 73 (1949), dostupné na: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/73%281949%29.

³⁶Mapa působnosti, dostupná na: <http://www.un.org/Depts/Cartographic/map/dpko/untso.pdf>.

³⁷Více informací o UNTSO na: <http://www.un.org/en/peacekeeping/missions/untso/index.shtml>.

³⁸MELICHAROVÁ, Markéta. Situace na Indickém subkontinentu – Kašmír, Pražský studentský summit, XVIII. ročník, 2012.

³⁹Rezoluce 47 (1948), dostupné na: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=s/res/47%281948%29.

UNFICYP

Mise na Kypru trvá od roku 1964, kdy byla vyslána rezolucí č. 186⁴⁰ UNSC za účelem udržení míru na ostrově. Nejprve měla zabránit střetům mezi řeckou a tureckou částí obyvatelstva, avšak mandát mise se později proměnil. Dodnes zde složky poskytnuté členskými státy OSN drží takzvanou Zelenou linii, jež dělí tureckou a řeckou část ostrova. V posledních deseti letech dochází k zlepšování situace, příkladem může být pět otevřených přechodů přes Zelenou linii a postupné umožňování volného pohybu osob a zboží.⁴¹ Z Iniciativy bývalého generálního tajemníka Kofiho Annana zde bylo v roce 2004 vyhlášeno referendum o sjednocení ostrova v jednu republiku, to ale Řekové odmítli.

UNDOF⁴²

Rezolucí č. 350 UNSC⁴³ byly v roce 1974 vyslány jednotky do oblasti Golanských výšin, aby stabilizovaly stále se zhoršující situaci mezi Sýrií a Izraelem. Hornaté území bylo od roku 1944 pod správou Sýrie, během Šestidenní války mezi Izraelem a sousedními arabskými státy je však obsadil Izrael. Mise UNDOF má dohlížet na dodržování dohody podepsané oběma zeměmi. Podle této dohody jsou ustanoveny dvě demilitarizované zóny a signatářské státy žádají OSN o ustanovení mise. Dodnes je většina území ovládána Izraelem, který o správě Golanských výšin vydal i zákon. Takové jednání bylo ale odsouzeno Radou bezpečnosti a prohlášeno za neplatné.

UNIFIL⁴⁴

Etnické a náboženské spory šířící se na Blízkém východě po druhé světové válce a vzniku Izraele zasáhly i Libanon, do něhož směřovali palestiniští uprchlíci a členové Organizace pro osvobození Palestiny. Prozatímní mise v Libanonu byla vyslána rezolucí č. 425⁴⁵ a č. 426⁴⁶ v roce 1978. Jejím hlavním úkolem bylo zajistit stažení izraelských vojsk z libanonského území a podporovat libanonskou vládu a nastolení míru. Mandát mise byl změněn za izraelsko-libanonské války, kdy se náplní mise stala především humanitární pomoc. Po částečném stažení Izraele v roce 2000 byl mandát opětovně rozšířen o vojenské síly. Poslední zásadní změna mise byla vyhlášena rezolucí č. 1701⁴⁷ v roce 2006, která byla reakcí na válku mezi Izraelem a hnutím Hizballáh⁴⁸ Současným úkolem mise je podporovat libanonskou vládu a armádu, pomoci při ochraně hranic a koordinovat vztahy mezi Izraelem a Libanem.

MINURSO

Mise v Západní Sahaře byla ustanovená rezolucí č. 690 UNSC⁴⁹ v roce 1991. Stalo se tak na základě návrhu na vyrovnání, který byl schválen Marokem a Frontou POLISARIO⁵⁰. Hlavním úkolem mise bylo zajistit na území Západní Sahary referendum, v němž si obyvatelé zvolí mezi samostatností a připojením k Maroku. Dalšími úkoly mise, kromě přípravy referenda a registrování voličů, je sledování dělicí hranice mezi Marokem a Západní Saharou, snaha o propuštění politických vězňů a snižování počtu marockých vojenských sil v oblasti.

⁴⁰ Rezoluce č. 186 (1964), dostupná na: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/186%281964%29.

⁴¹ Kyperský konflikt, Kypr-web [online]. 28. 2. 2013 [cit. 22.7 2013]. Dostupné na: <http://www.kypr-web.cz/clanky/kypersky-konflikt>.

⁴² Více informací o UNDOF na: <http://www.un.org/en/peacekeeping/missions/untso>.

⁴³ Rezoluce č. 350 (1974), dostupná na: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/350%281974%29.

⁴⁴ Více informací o UNIFIL na: <http://www.un.org/en/peacekeeping/missions/unifil/index.shtml>.

⁴⁵ Rezoluce č. 425 (1978), dostupná na: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/425%281978%29.

⁴⁶ Rezoluce č. 426 (1978), dostupná na: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/426%281978%29.

⁴⁷ Rezoluce č. 1701 (2006), dostupná na: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1701%282006%29.

⁴⁸ Šiitská politická a vojenská organizace v Libanonu založená v roce 1982 přívrženci Ajatolláha Chomejního.

⁴⁹ Rezoluce č. 690, dostupná na: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/690%281991%29.

⁵⁰ Povstalecké hnutí lidové fronty za osvobození Sakia al Hamra a Ria de Oro bojující za svobodnou Západní Saharu.

UNMIK

Mise UNMIK byla vyslána po operaci NATO do oblasti Kosova v roce 1999 na základě rezoluce č. 1244⁵¹ Rady bezpečnosti OSN. Jejím účelem je zajistit chod autonomní oblasti Kosovo, které nemělo možnosti na personální zajištění fungování země. V roce 2008 pak vyhlásila tato původně srbská provincie nezávislost. Nadále zde však zůstávají jednotky OSN i další mise.

UNMIL

Na území Libérie byla ustanovena v roce 2003 mise s úkolem zajistit dodržování dohody z Accry o ukončení občanské války. Misi schválila Rada bezpečnosti rezolucí č. 1509⁵², v roce 2012 byl mandát mise pozměněn rezolucí č. 2066⁵³ na ochranu civilistů, podporu vlády, místní policie justice a postavení žen, spolupráci s UNOCI, stabilizaci regionu a rozvoj vztahů mezi Pobřežím Slonoviny a Libérií.

MINUSTAH

Stabilizační mise na Haiti byla vyslána na základě rezoluce č. 1542 UNSC⁵⁴ v roce 2004, jednalo se o reakci na vzpouru armády a nucený odchod tehdejšího prezidenta. Jejím úkolem bylo primárně uklidnění situace a ochrana civilistů, podpora civilní vlády a snaha o zajištění bezpečnosti v zemi. Mandát mise byl mnohokrát měněn podle potřeb situace. V roce 2010 zasáhlo Haiti silné zemětřesení a mise tak byla rozšířena o pomoc při redukci následků a politické a bezpečnostní stabilizaci. Poslední úprava mise byla ustanovena v rezoluci č. 2070⁵⁵ vydané v roce 2012, jež redukovala mandát mise na základě zlepšení situace.

UNOCI

Nová mise na Pobřeží Slonoviny ustanovená rezolucí č. 1528⁵⁶ nahradila v roce 2004 politickou misi MINUCI. Došlo zde k zhoršení situace a Rada bezpečnosti schválila misi UNOCI podle kapitoly VII Charty OSN. Mandát mise povoluje použít všechny nezbytné prostředky pro splnění zadaného úkolu. Ten zahrnuje především ochranu civilistů, sledování a informování o dodržování lidských práv a zneužívání a týrání slabších skupin, především dětí, a spolupráci s humanitárními organizacemi. Další náplní mise je podpora legálních autorit, kontrola zbraní a reforma bezpečnostních a justičních orgánů země.

UNAMID

Specifická mise působící v oblasti Dárfúru ustanovená v roce 2007 rezolucí č. 1769⁵⁷ je výsledkem spolupráce Spojených národů a Africké unie. Mise má za úkol usnadňovat politický proces začleňování, stabilizovat situaci, pomáhat humanitárním organizacím a kontrolovat dodržování lidských práv a sledovat stav na hranicích mezi Středoafričskou republikou, Čadem a Súdánem.

MONUSCO

Mírová mise ustanovená v roce 2010 rezolucí č. 1925⁵⁸ je nástupcem původní mise MONUC⁵⁹, která byla vyslána v roce 1999. Prvotní zájmy OSN směřovaly ke sledování a stabilizaci regionu po genocidě ve Rwandě, která svým etnickým konfliktem a množstvím uprchlíků zasáhla okolní země. Transformace mise na MONUSCO je reakcí na vývoj situace v Demokratické republice Kongo. Tato mise byla naposledy rozšířena v roce 2013 rezolucí č. 2098⁶⁰, dle které vzniká specializovaná intervenční brigáda, jež má mandát trvajících

⁵¹ Rezoluce č. 1244, dostupná na: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1244%281999%29.

⁵² Rezoluce č. 1509 (2003), dostupná na: [www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1509\(2003\)](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1509(2003)).

⁵³ Rezoluce č. 2066 (2012), dostupná na: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2066%282012%29.

⁵⁴ Rezoluce č. 1542 (2004), dostupná na: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1542%282004%29.

⁵⁵ Rezoluce č. 2070 (2012), dostupná na: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2070%20%282012%29.

⁵⁶ Rezoluce č. 1528 (2004), dostupná na: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1528%20%282004%29.

⁵⁷ Rezoluce č. 1769 (2007), dostupná na: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1769%282007%29.

⁵⁸ Rezoluce 1925 ustanovující MONUSCO, dostupná na: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1925%282010%29.

⁵⁹ Rezoluce 1279 ustanovující MONUC, dostupná na: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1279%281999%29.

⁶⁰ Rezoluce č. 2098 (2013) upravující mandát MONUSCO, dostupná na: [http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2098\(2013\)](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2098(2013)).

do 31. 3. 2014⁶¹. Právě poslední rozšíření mise zaujalo pro svůj neobvykle silný mandát pozornost široké veřejnosti.

UNISFA

Abyei je sporný hraniční region nacházející se na pomezí Súdánu a Jižního Súdánu. V roce 2011 byla podle rezoluce č. 1999 Radou bezpečnosti vyslána mise UNISFA, jejímž úkolem je demilitarizovat oblast a snažit se o udržení míru. Mise má taktéž umožněno jednat podle kapitoly VII Charty OSN za účelem ochrany lidských a materiálních zdrojů. V květnu roku 2013 byl mandát mise posílen o další ozbrojené složky rezolucí č. 2104 UNSC.⁶²

UNMISS

Na pomoc při stabilizaci a nastavení základních podmínek pro mírový rozvoj nově vzniklého Jižního Súdánu byla v roce 2011 rezolucí č. 1996 UNSC⁶³ stanovena mise UNMISS. Tato mise přišla jako nástupce původní UNMIS.

MINUSMA

Mise v Mali byla ustanovena rezolucí č. 2100⁶⁴ Rady bezpečnosti v dubnu roku 2013, jejím úkolem je stabilizovat zemi a podporovat legální civilní autority, které se staví do čela státu. Počátkem tohoto roku vyhlásili Tuaregové na severu země stát Azavád, a rozpoutaly tak boje, do kterých se na straně Bamaka vložila i Francie. V červnu bylo uzavřeno příměří a země nyní směřuje k volbám. Primárním úkolem mise je tak udržet klid v zemi během volebním období.

5 Zdroje

BUREČ, Oldřich. Mírové operace OSN: Kongo – nejkrvavější mise, Infoservis.net [online], 18. 12. 2002. Dostupné na <http://www.infoservis.net/art.php?id=1040228056>.

DRAGOUN, Jan. Mírové mise OSN, Background report, Pražský model Spojených národů, XV. ročník, 2009. Dostupné na: http://www.studentsummit.cz/data/1261405740862BGR_GA_Mise.pdf.

KLICNAROVÁ, Martina. Peacekeepingové mise, Background report, Pražský model Spojených národů, XII. ročník, 2006. Dostupné na: <http://www.amo.cz.uvds103.active24.cz/soubory/student-summit/12-rocnik/bgr-rb-peacekeeperove-mise.pdf>.

KRŠKOVÁ, Marie. Komparace činnosti mezinárodních organizací při urovnávání konfliktů na Jižním Kavkaze [magisterská práce], Brno : Masarykova univerzita Fakulta sociálních studií, 2008 Kyperský konflikt, *Kypr – web* [online]. 28. 2. 2013. Dostupné na: <http://www.kypr-web.cz/clanky/kypersky-konflikt>.

Mír a bezpečnost [online]. *Informační centrum OSN v Praze*. Dostupné na: <http://www.osn.cz/mir-a-bezpecnost/>.

Peacekeeping Operations [online]. United Nation Peacekeeping [cit. 19. 7. 2013] Dostupné na: <http://www.un.org/en/peacekeeping/operations/>.

S/RES/2098%282013%29.

⁶¹Plné znění ustanovení intervenční brigády je popsáno v paragrafu 12-16 operativní části rezoluce č. 2098 Rady bezpečnosti OSN.

⁶²Rezoluce č 2104 (2013), dostupné na: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2104%282013%29.

⁶³Rezoluce č. 1996 (2011), dostupná na: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1996%282011%29.

⁶⁴Rezoluce č. 2100, dostupná na: http://www.un.org/en/peacekeeping/missions/minusma/documents/mali%20_2100_E_.pdf.

PTÁČNÍK, Jan. Mírové operace OSN a jejich právní zakotvení [online]. E-polis.cz, 25. únor 2010. Dostupné na: <http://www.e-polis.cz/mezinarodni-bezpecnost/450-mirove-operace-osn-a-jejich-pravni-zakotveni.html>. ISSN 1801-1438.

United Nation Peacekeeping Operations: Principles and Guidelines, Capston doctrine, *United Nations*, 2008. Dostupné na: http://pbpu.unlb.org/pbps/library/capstone_doctrine_eNg.pdf.

Překlady Agenda pro mír:

KRŠKOVÁ, Marie. Komparace činnosti mezinárodních organizací při urovnávání konfliktů na Jižním Kavkaze[magisterská práce], Brno:Masarykova univerzita Fakulta sociálních studií, 2008.

Autor: Markéta Melicharová
Imprimatur: Martin Buček
Jazyková úprava: Vojtěch Bahenský, Bára Bečvářová
Odborná spolupráce: Výzkumné centrum AMO
Grafická úprava: Veronika Maurerová
Nasázeno programem $\LaTeX$.

Model OSN

Vydala Asociace pro mezinárodní otázky
pro potřeby XIX. ročníku Pražského studentského summitu.

© AMO 2013

Asociace pro mezinárodní otázky,
Žitná 27, 110 00 Praha 1
Tel./fax: +420 224 813 460
e-mail: summit@amo.cz
IČ: 65 99 95 33

www.amo.cz
www.studentsummit.cz

Top partneři

Generální partner Modelu OSN

Hlavní partner Modelu OSN

Hlavní partner modelu NATO

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Model NATO is co-sponsored by
the North Atlantic Treaty Organization

Hlavní partner Modelu EU

Partner konference

Univerzitní partner

Partner zahájení

Partner jednání

Partneři Modelů

Embassy of Canada
Ambassade du Canada

Botschaft
der Bundesrepublik Deutschland
Prag

Mediální partneři

Hlavní mediální partner

Hlavní mediální partner

Partner Chronicle

**Asociace
pro mezinárodní
otázky**
Association
for International
Affairs

Pražský studentský summit
projekt Asociace pro mezinárodní otázky